

اشاره

بهداشت حرفه‌ای و رعایت ایمنی در صنعت نفت سابقه‌ای طولانی و تقریباً برابر با عمل این صنعت دارد. از آن جا که این مساله تضمین‌کننده سلامت محیط کار و عامل پیش‌گیری از حوادث است، رعایت هر چه بیشتر آن موجبات رشد و بالندگی یک مجموعه صنعتی-تولیدی را فراهم می‌آورد. «نظام بهداشت حرفه‌ای و ایمنی» (lanoitapuccO) (ecivreS tnemssessA ytefaS dna htlaeH fo) با عنوان اختصاری "SASHO" شناخته شده و رعایت استانداردهای آن در محیط کار نشانه موفقیت و پیشرفت در این زمینه است. با این همه، استقرار این نظام در واحدی که استانداردهای دیگر نظیر ایزو 9000 و ایزو 14000 را هم دارا است، موجب بسط بیش از حد بوروکراسی و بالارفتن هزینه‌های نظارت و نگهداری آن‌ها و نیز موارد جانبی می‌شود.

پالایشگاه تبریز با استقرار سیستم‌های ایزو 9000 و ایزو 14000 تجارب ارزنده‌ای را برای جلوگیری از این بوروکراسی کسب کرده است. خبرنگار روابط عمومی پالایش و پخش جهت آشنایی با این تجارب با مهندس محمد غلامی دبیر کمیته SMI پالایشگاه تبریز به گفت‌وگو نشست. آن چه می‌خوانید حاصل این گفت‌وگو است.

مهندس محمد غلامی دبیر کمیته SMI در پالایشگاه تبریز در مورد دلایل رویکرد به سیستم مدیریت یکپارچه SMI می‌گوید: هر یک از نظام‌های مدیریتی استاندارد مستنداتی را لازم دارد و از آن جا که

در پالایشگاه تبریز سیستم‌های ایزو 9000 و ایزو 14000 مستقر شده است، برای جلوگیری از بوروکراسی اجتناب‌ناپذیر به مدل‌های بین‌المللی مراجعه کردیم و متوجه شدیم معمولاً این سه سیستم را به صورت یک سیستم یکپارچه درمی‌آورند. این مساله یکی از دلایل روی آوردن ما به "SMI" (سیستم مدیریت یکپارچه) بود و از آن جا که ممیزی‌های مراقبتی سیستم‌های مدیریتی هر 6 ماه یکبار انجام می‌شود با جمع شدن 3 سیستم در پالایشگاه به طور متوسط هر 2 ماه یک ممیزی مراقبتی از پالایشگاه انجام می‌شد که این وضعیت مشکلات جدیدی را به وجود می‌آورد.

سیستم مدیریت یکپارچه SMI) با نگاه تک‌سیستمی به این 3 سیستم نقاط مشترک آن‌ها را استخراج و 3 نظام‌نامه این سیستم‌ها را به صورت یک نظام‌نامه عرضه و پیاده کرده و دستورالعمل‌های مشترک را ادغام می‌کند. این امر، صرفه‌جویی قابل توجهی را در بخش هزینه‌ها، زمان و تقلیل مستندات به همراه دارد. مهندس غلامی معتقد است که بر خلاف تصور خام اولیه SMI کیفیت اجرای 3 نظام مدیریتی را افزایش می‌دهد.

وی می‌گوید: SMI یک حرکت منحصر به فرد در جهت تقلیل هزینه‌های موجود پالایشگاه است. هزینه ممیزی‌ها در پالایشگاه تبریز به کمتر از یک سوم و هزینه‌های تجدید گواهی‌نامه‌ها و صدور مجدد آن‌ها نیز به شکل غیر قابل تصویری کاهش می‌یابد. چیزی شبیه زدن سه نشان، با یک تیر!

ادغام سه سیستم با ویرایش سال 2000 برای ایزو 9000 و 1996 برای ایزو 14000 و 1999 برای 0081SASHO0 اولین بار است که در صنایع کشور و در پالایشگاه تبریز صورت می‌پذیرد و قدم چهارم در راه بسترسازی برای استقرار فرهنگ مدیریت کیفیت جامع (MQT) به‌شمار می‌آید.

دبیر کمیته SMI می‌افزاید: ما در هنگام اخذ گواهی‌نامه ایزو 9000 نسبت به دنیای صنعتی چند سال عقب‌تر بودیم. صنایع آن‌ها سال‌ها، قبل از ما ایزو 9000 را اخذ کرده بودند. در هنگام اخذ ایزو 14000 این فاصله به 2-3 سال تقلیل یافت. این حرکت اعتماد به نفس مدیران را افزایش داده است و هم‌اکنون در پالایشگاه جلسات متعددی درباره مبادی MQT برگزار می‌شود و کلاس‌های آموزشی کارکنان و... نیز جریان دارد.

از مهندس غلامی درباره چگونگی اقدامات برای آماده‌سازی مجموعه سازمان در خصوص 0081SASHO0 و SMI می‌پرسیم. وی می‌افزاید با برگزاری سه همایش توسط اساتید برتر دانشگاه، مدیران ارشد با 0081SASHO0 آشنا شدند و به دنبال آن 200 نفر از مدیران میانی نیز آموزش دیدند و همراه آن، آموزش عمومی و فراگیر مبانی و الزامات و خواسته‌های 0081SASHO0 برای کارکنان آغاز شد. هر یک از کارکنان آموزش‌های لازم را پشت سر گذاشتند و سپس با آماده‌سازی بسترها، استقرار عملی سیستم آغاز و قدم اول با تشکیل 15 گروه برای ارزیابی ریسک‌ها برداشته شد.

این گروه‌ها با ارزیابی کلیه فعالیت‌های شرکت خطرات و ریسک‌های هر فعالیت را مشخص کرده و با طبقه‌بندی آن بر مبنای دستورالعمل تعیین‌شده نسبت به ثبت و ضبط آن‌ها اقدام می‌کردند که نتیجه‌شناسایی 1100 ریسک بود. به دنبال آن روش اجرایی، 19 دستورالعمل کاری و 52 فرم تدوین و ایجاد شد. به این شکل توانستیم ارزیابی دقیق‌تری درباره بهداشت حرفه‌ای و ایمنی از سیستم داشته باشیم. ارزیابی توسط مشاور انجام گرفت ولی بخش فیزیکی کار بر عهده ما بود که به دنبال آن جمعاً در 1100 نقطه پالایشگاه سنجش نور و روشنایی، ارتعاش وارد بر بدن افراد و سروصدا انجام گرفت. پرتوهای یون‌ساز، اشعه‌ها و گازها و عوامل زیان‌آور نیز شناسایی و در کتابچه‌ای به نام کتاب طرح‌ریزی ذکر اهداف تعیین شدند که امیدواریم با اهتمام و تلاش کارکنان در عمل به دستورالعمل‌ها و کسب سوابق مورد نیاز در فرم‌ها، سیستم 0081SASHO0 را مستقر کنیم.

کلیه فعالیت‌های مذکور طی مدت 6 ماه صورت پذیرفته که نشان از همکاری و همدلی نزدیک‌کارکنان و مسوولان پالایشگاه در نیل به این اهداف دارد